

Ulazak u sustav PDV-a

Neven Baica, mag. oec.

Zakonom su propisana dva načina ulaska u sustav PDV-a: ulazak po "sili zakona" i "dobrovoljni ulazak". Obveze i prava poreznih obveznika koji su upisani u registar obveznika PDV-a znatno se razlikuju od obveza i prava malih poreznih obveznika, pa je od izuzetne važnosti za malog poreznog obveznika da krajem svakog mjeseca provjeri da li su stečeni uvjeti koji nalažu ulazak u sustav PDV-a po "sili zakona". Prije dobrovoljnog ulaska potrebno je procijeniti isplativost ulaska obzirom na obvezu ostanka u sustavu tri godine. U ovom članku pojašnjavamo tko i kada mora ući u sustav PDV-a, te kroz praktične primjere i u koracima pojašnjavamo postupke koje porezni obveznik koji ulazi u sustav mora primijeniti.

1. Uvod

Kraj godine je razdoblje kada treba započeti s pripremama za sastavljanje godišnjih financijskih i poreznih izvještaja, te godišnjih korekcija i ispravaka. Knjigovodstvenu dokumentaciju potrebno je što prije obraditi, kako bi se moglo započeti sa kontrolnim postupcima. No, knjigovodstveni podaci nisu bitni samo za sastavljanje izvještaja, već i za utvrđivanje mogućeg statusa poreznog obveznika u različitim poreznim i računovodstvenim kategorijama. To je slučaj i sa statusom u sustavu PDV-a, koji se može promijeniti tijekom godine, ako su za to stečeni propisani uvjeti.

Sustav oporezivanja PDV-om te postupci u svezi ulaska u sustav PDV-a regulirani su:

- **Zakonom o porezu na dodanu vrijednost** (Nar. nov., br. 73/13, 99/13 - Rješenje USRH, 148/13, 153/13 - Rješenje USRH, 143/14, 115/16 i 106/2018; u nastavku: *Zakon*) te
- **Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost** (Nar. nov., br. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17 i 1/2019; u nastavku: *Pravilnik*).

Od srpnja 2013. godine do 2018. osim izmjena praga koji je sa 80.000,00 povećan na 300.000,00 kuna, za ulazak u sustav PDV-a nije bilo drugih značajnih izmjena. Dakle u tih pet godina postupak ulaska u sustav PDV-a u tom razdoblju obavljao se gotovo na isti način, obvezom ulaska u sustav početkom godine ako je u prethodnoj godini prijedren prag obavljenih isporuka, te temeljem vlastitog zahtjeva (dobrovoljno) početkom ili tijekom godine. Međutim, **od 1. siječnja 2019. primjenjuju se izmijenjene odredbe Zakona i Pravilnika u kojima je po prvi puta značajno izmijenjen postupak obveznog ulaska u sustav PDV-a.**

ističemo...

Od 1. siječnja 2019. godine mali porezni obveznici u sustav PDV-a **obvezni su ući početkom ili tijekom godine, čim u prethodnoj ili tekućoj godini prijeđu propisani prag od 300.000,00 kuna.**

Dakle do 2018. godine u sustav se po sili zakona ulazilo samo s početkom godine, dok u 2019. godini već od siječnja postoji obveza ulaska i tijekom godine. U ovom članku pojašnjavamo kada porezni obveznik treba ući u sustav po "sili zakona", odnosno pojašnjavamo na koji način porezni obveznik može provjeriti da li su stečeni uvjeti za ulazak u sustav PDV-a po "sili zakona". U članku pojašnjavamo i što smatramo pod "dobrovoljnim ulaskom" u sustav PDV-a. Na kraju kroz praktične primjere i u koracima pojašnjavamo koje radnje porezni obveznik koji ulazi u sustav PDV-a mora poduzeti prije ulaska u sustav, a koje odmah nakon ulaska u sustav.

2. Definiranje pojmova i izraza

Za razumijevanje ovog članka bitno je definirati određene pojmove. Jedan od najbitnijih pojmova za ovu temu je pojam "poreznog obveznika", pa ćemo znatni dio prostora ovog poglavlja posvetiti upravo ovom pojmu i pojmovima koji su bitni za razumijevanje pojma poduzetnik. U ovom poglavlju pojasnit ćemo i značenje izraza koje koristimo u ovom članku, a koji nisu zakonom definirani, već su dio kolokvijalnog govora ili su kreirani od strane autora ovog članka kako bi omogućili jednostavnije izražavanje u kompliciranim slučajevima.

2.1. Porezni obveznik

Prema čl. 6. st. 1. Zakona **porezni obveznik u smislu Zakona je svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti.** Prema stavku 4. istog članka *Zakona* poreznim obveznikom smatra se i svaka osoba koja **povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva** iz članka 4. stavka 3. *Zakona*, koja kupcu otpremi ili preveze prodavatelj, sam kupac ili druga osoba za njihov račun na područje druge države članice.

Prema članku 4. stavku 3. *Pravilnika*, porezni obveznik je i svaka osoba koja na području Republike Hrvatske **nema sjedište, poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, a u tuzemstvu obavlja isporuke** dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a, osim kada obavlja isporuke dobara ili usluga za koje PDV plaća primatelj dobara ili usluga u skladu s člankom 75. stavkom

1. točkama 3., 6. i 7. te člankom 75. stavkom 2. *Zakona*. Na tog poreznog obveznika se primjenjuju odredbe *Zakona* i *Pravilnika* osim ako nije drugačije propisano.

Odredbom članka 4. stavke 4. *Pravilnika* propisano je tko se smatra poreznim obveznikom u slučaju **kada više fizičkih osoba zajednički obavlja djelatnost**. U tom slučaju **svaka fizička osoba smatra se poreznim obveznikom** za dio primitaka koji joj pripada od zajedničkog obavljanja djelatnosti. Fizičke osobe koje zajednički obavljaju djelatnosti obvezne **su utvrditi jednu osobu (nositelja zajedničke djelatnosti)** koji je odgovoran za vođenje poslovnih knjiga, plaćanje PDV-a i drugih obveza iz područja PDV-a. Ako supoduzetnici ne imenuju nositelja zajedničke djelatnosti, imenovat će ga Porezna uprava. Supoduzetnici za porezne obveze odgovaraju solidarno.

ističemo...

Pravna ili fizička osoba smatra se poreznim obveznikom u smislu *Zakona*, neovisno o tome smatra li se poreznim obveznikom i prema drugim zakonima (čl. 4. st. 7. *Pravilnika*).

2.1.1. Obavljanje gospodarske djelatnosti

U definiciji poreznog obveznika navodi se da je to svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju **gospodarsku djelatnost** bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Dakle, za određivanje tko se u smislu *Zakona* smatra poreznim obveznikom bitno je utvrditi da li ta osoba obavlja gospodarsku djelatnost. Pojam gospodarske djelatnosti definiran je člankom 6. stavkom 2. *Zakona*, te člankom 6. *Pravilnika*.

Prema navedenim odredbama **“gospodarska djelatnost”** u smislu definiranja pojma poreznog obveznika **smatra se svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja**. Gospodarskom djelatnošću **smatra se i iskorištavanje materijalne ili nematerijalne imovine (najam, zakup i slično)** u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda. Pri tome nije nužna i namjera ostvarivanja dohotka odnosno dobiti.

Smatra se da **osoba obavlja gospodarsku djelatnost**, ako se njeno **obavljanje ponavlja s ciljem trajnog ostvarivanja prihoda**, odnosno primitaka. Ako se vidi namjera ponavljanja djelatnosti tada već jednokratna radnja može značiti početak obavljanja gospodarske djelatnosti.

U gospodarsku djelatnost ulaze **osnovne i sporedne djelatnosti**. U sporedne djelatnosti ubraja se sve ono što se obavlja uz osnovnu djelatnost pri čemu nije bitna trajnost tih djelatnosti. Prodaja predmeta imovine također se smatra gospodarskom djelatnošću ako su ti predmeti bili dio otuđiteljeve gospodarske djelatnosti.

Unutar istog poreznog obveznika ne dolazi do prometa koji podliježu oporezivanju budući da nema drugog sudionika u isporuci dobara ili usluga. Navedeno se ne primjenjuje u slučaju:

- 1) premještanja dobara unutar Europske unije i
- 2) uvoza dobara.

To znači da interno fakturiranje između poslovnih jedinica unutar iste pravne osobe ne smatra se prometom, odnosno isporukom u smislu *Zakona* u svim slučajevima, osim u gore navedena dva slučaja.

2.1.2. Samostalno obavljanje djelatnosti

Za definiranje poreznog obveznika značajna je i činjenica da li osoba djelatnost obavlja samostalno ili ne. Pojam *samostalno obavlja-*

nja djelatnosti definiran je člankom 6. stavkom 3. *Zakona* i člankom 4. stavkom 5. i 6. *Pravilnika*.

Tako prema navedenim odredbama porezni obveznik **obavlja djelatnost samostalno, ako je obavlja za vlastiti račun i na vlastitu odgovornost**. Samostalnost **ne postoji u slučaju zaposlenika i drugih osoba koje su povezane s poslodavcem ugovorom o radu ili drugim ugovorom** kojim se uređuje odnos poslodavca i posloprimca u pogledu radnih uvjeta, naknada i obveza poslodavca, a koji ima obilježja nesamostalnosti. Za razgraničenje samostalnog obavljanja djelatnosti ili samostalnog rada od nesamostalnog rada **bitna su njihova obilježja, a ne naziv ugovora**.

U svezi **fizičkih osoba** treba naglasiti činjenicu da one mogu obavljati dijelom samostalnu djelatnost, a dijelom nesamostalan rad.

ističemo...

Za potrebe određivanja fizičke osobe kao poreznog obveznika u smislu *Zakona* **u obzir se uzima samo njegovo samostalno obavljanje gospodarske djelatnosti**.

Koji poslovi se smatraju nesamostalnim radom jasno je i prema poreznom tretmanu naknada. Tako plaća i svi primici koji se izjednačuju s plaćom smatrat će se nesamostalnim radom. U tu kategoriju treba uključiti i ugovor o djelu zaposlenika obzirom da se naknada po takvom ugovoru i dalje obračunava po istim pravilima kao i plaće. Za razliku od ugovora o djelu, autorski honorar koji prima zaposlenik pod određenim uvjetima oporezivat će se kao drugi dohodak. U tom slučaju takav primitak smatra se samostalnim obavljanjem gospodarske djelatnosti. Postojale su određene nedoumice kod utvrđivanja samostalnosti obavljanja poslova u svojstvu članova predstavničkih tijela državne vlasti ili primjerice članova skupština te upravnih i nadzornih odbora. U svezi navedenog Ministarstvo financija - Porezna uprava objavila je mišljenje¹ koje citiramo u cijelosti:

Poreznim obveznicima ne smatraju se fizičke i pravne osobe u dijelu primitaka koje ostvare kao članovi predstavničkih tijela državne vlasti, tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članovi skupština, upravnih i nadzornih odbora pravnih osoba, suci porotnici, stečajni upravitelji i arbitražni suci

U svom dopisu navodite da pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (HGK) djeluje Stalno arbitražno sudište kao institucija za arbitražno rješavanje sporova ali bez pravne osobnosti. S tim u vezi navodite da se svi troškovi koje stranke plaćaju u postupcima arbitraže pred sudištem uplaćuju na račun HGK, te se s tog računa obavljaju i isplate troškova i honorara arbitrima. Obzirom na navedeno, a radi pravilne primjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 73/13, 99/13 – Rješenje USRH, 148/13 i 153/13 – Rješenje USRH, u daljnjem tekstu: Zakon), postavljeno je pitanje da li arbitri, te članovi predsjedništva u dijelu primitaka koje ostvare obavljajući te dužnosti podliježu obvezi plaćanja poreza na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV).

U vezi navedenog odgovaramo u nastavku.

Porezni obveznik je svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti sukladno članku 6. stavku 1. Zakona.

1 Mišljenje Ministarstva financija - Porezna uprava “Porezni obveznici – članovi skupština i nadzornih odbora, suci porotnici, stečajni upravitelji, arbitražni suci” Klasa: 410-19/13-01/662, Ur. broj: 513-07-21-01/13-2, Zagreb, 20.12.2013.

Gospodarska djelatnost je svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja. Gospodarskom djelatnošću smatra se i iskorištavanje materijalne ili nematerijalne imovine u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda.

Samostalnost, koja je jedan od osnovnih uvjeta da bi se fizička ili pravna osoba smatrala poreznim obveznikom, ne postoji u slučaju zaposlenika i drugih osoba koje su povezane s poslodavcem ugovorom o radu ili drugim ugovorom kojim se uređuje odnos poslodavca i posloprimca glede radnih uvjeta, naknada i obveza poslodavca, a koji ima obilježja nesamostalnosti.

*Prema tome, **poreznim obveznicima ne smatraju se fizičke i pravne osobe u dijelu primitaka koje ostvare kao članovi predstavničkih tijela državne vlasti, tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članovi skupština, upravnih i nadzornih odbora pravnih osoba, suci porotnici, stečajni upravitelji i arbitražni suci. Stoga, ove osobe u dijelu u kojem obavljaju navedene poslove ne smatraju se poreznim obveznicima i nisu obvezni upisati se u registar obveznika PDV-a.***

2.2. Pravne osobe iz članka 6. stavka 5. Zakona

Prema članku 6. stavku 5. *Zakona* i članku 5. *Pravilnika* propisana je iznimka za određene pravne osobe koje se ne smatraju poreznim obveznicima i za koje ne vrijede ista pravila kao za ostale male poreze obveznike. Navedenim odredbama propisano da se **poreznim obveznicima ne smatraju:**

- tijela državne vlasti,
- tijela državne uprave,
- tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- komore te
- druga tijela s javnim ovlastima,

i u slučaju kada ubiru pristojbe, naknade i druga plaćanja u vezi s obavljanjem djelatnosti ili transakcija u okviru svog djelokruga ili ovlasti.

U slučaju da takva tijela **obavljaju djelatnosti iz Dodatka I. Zakona smatrat će se poreznim obveznicima, osim ako ih obavljaju u zanemarivom opsegu.**

Dodatak I. - popis djelatnosti iz članka 6. stavka 5. *Zakona*

1.	telekomunikacijske usluge,
2.	isporuka vode, plina, električne energije i grijanja,
3.	prijevoz dobara,
4.	lučke usluge i usluge zračnih luka,
5.	prijevoz putnika,
6.	isporuka novih dobara proizvedenih za prodaju,
7.	transakcije u vezi s poljoprivrednim proizvodima koje obavljaju poljoprivredne interventne službe u skladu s propisima o zajedničkoj organizaciji tržišta tih proizvoda,
8.	organizacija trgovačkih sajmova i izložbi,
9.	skladištenje,
10.	djelatnosti pravnih osoba koje se bave komercijalnim oglašavanjem,
11.	djelatnosti putničkih agencija
12.	vođenje trgovina za potrebe osoblja, zadruga, industrijskih kantina i slično.

Člankom 5. stavkom 3. *Pravilnika* dodano je da, u slučaju **kada navedena tijela obavljaju gospodarsku djelatnost** (kako je de-

finirana člankom 6. stavkom 2. *Zakona*) koja uključuje i djelatnost iskorištavanja materijalne ili nematerijalne imovine (najam, zakup i slično) **smatrat će se poreznim obveznicima, osim ako te djelatnosti obavljaju u zanemarivom opsegu.**

Ako tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdi da **bi obavljanje tih djelatnosti**, kao da nisu porezni obveznici, **dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja, ta se tijela smatraju poreznim obveznicima u vezi s tim djelatnostima ili transakcijama**, za što će Porezna uprava donijeti rješenje.

ističemo...

Člankom 5. stavkom 4. *Pravilnika* propisano je kako se **smatra da se gore navedene djelatnosti obavljaju u zanemarivom opsegu**, ako vrijednost obavljenih isporuka u okviru tih djelatnosti, u prethodnoj kalendarskoj godini **nije bila veća od 300.000,00 kuna.**

2.3. Registriranje za potrebe PDV-a

Upisivanje u registar obavlja se postupkom **registriranja za potrebe PDV-a**. Izraz registriranje za potrebe PDV-a koristi se i u slučaju kada porezni obveznik predaje zahtjev u svrhu dobivanja PDV identifikacijskog broja (upisivanje u registar VIES baze). Treba naglasiti da se, premda se koristi isti termin, radi o **dva potpuno različita postupka**. odnosno radi se o unosu podataka u **dva posve odvojena registra:**

- 1) **registriranjem za potrebe PDV-a radi upisivanje u registar poreznih obveznika** - porezni obveznik upisuje se u registar poreznih obveznika koji vodi Porezna uprava RH i koji se može pregledati na njihovim internetskim stranicama (www.porezna-uprava.hr) i
- 2) **registriranjem za potrebe PDV-a radi dobivanja PDV identifikacijskog broja** - porezni obveznik upisuje se u registar koji se vodi na razini EU (tzv VIES baza), koja uključuje porezne obveznike iz svih zemalja članica koji su u svojim ili drugim državama članica obavili takvu registraciju. Registriranjem, porezni obveznik dobiva PDV identifikacijski broj (HR+OIB) koji mu omogućuje ispunjenje zakonske obveze prijenosa porezne obveze ili preuzimanja porezne obveze kod obavljanja određenih isporuka s poreznim obveznikom iz druge države članice EU.

2.3.1. Registriranje za potrebe PDV-a radi upisivanja u registar poreznih obveznika

U ovom članku bavimo se upravo ovim oblikom registriranja za potrebe PDV-a, pa se na ovom mjestu ne bavimo daljnjim pojašnjenjem ovog pojma. Kako u buduću ne bi koristili ovaj dugačak pojam u pojašnjenjima ovog članka koristit ćemo izraz "registriranje ulaska u sustav PDV-a), osim ako se radi o citatima i prijenosima zakonskih odredbi.

2.3.2. Registriranje za potrebe PDV-a radi dobivanja PDV identifikacijskog broja

U ovom članku ne bavimo se ovim oblikom registriranja, ali smatramo korisnim detaljnije pojasniti učinak takve registracije na malog poreznog obveznika, te naglasiti značajnu razliku između ove vrste registracije u odnosu na registriranje za potrebe PDV-a radi upisivanja u registar poreznih obveznika

Naime, mali porezni obveznici mogu biti registrirani za potrebe PDV-a, a da nisu ujedno i upisani u registar obveznika PDV-a. To su slučajevi kada mali porezni obveznici, zbog određenih transakcija (danih i primljenih) s partnerima iz drugih država članica EU, **moraju od Porezne uprave zahtijevati dodjelu PDV identifikacijskog broja**. Zakonom je dopušteno i da se na dobivanje PDV identifikacijskog broja porezni obveznik odluči dobrovoljno.

Mali porezni obveznici koji imaju PDV identifikacijski broj u određenim vrstama transakcija s poreznim obveznikom iz EU koji isto ima PDV identifikacijski broj u svojoj državi članici provode:

- kod primanja dobara i usluga iz EU → postupak stjecanja iz EU,
- kod isporuka dobara i usluga → postupak prijenosa porezne obveze.

Premda u navedenim slučajevima mali porezni obveznici prenose i preuzimaju poreznu obvezu i o tome izvještavaju Poreznu upravu predajom porezne prijave, i dalje nisu ušli u sustav PDV-a, odnosno nisu upisani u registar obveznika PDV-a koji se vodi u Poreznoj upravi RH. To znači da **na svojim tuzemnim izlaznim računima** za oporezive transakcije **neće zaračunavati PDV**, već će se pozivati na primjenu posebnog postupka za male porezne obveznike iz članka 90. stavka 2. *Zakona*. Isto tako takvi mali porezni obveznici s PDV Identifikacijskim brojem i dalje **nemaju pravo priznavanja pretporeza**, pa će pri preuzimanju porezne obveze kod stjecanja iz EU, morati **obračunati PDV te ga ujedno i uplatiti** u proračun RH.

Ova dva odvojena postupka - registracije radi dobivanja PDV identifikacijskog broja i registracije radi ulaska u sustav, **objedinjuju se kada je u pitanju strani porezni obveznik**, kojeg Porezna uprava s dodjelom hrvatskog PDV identifikacijskog broja istovremeno upisuje i u registar obveznika PDV-a. Takav strani porezni obveznik tada postaje poreznim obveznikom u RH u smislu Zakona, te primjenjuje identična pravila hrvatskog PDV sustava kao i hrvatski redovni porezni obveznik.

Zahtjev za dodjelom PDV identifikacijskog broja popunjavaju i porezni obveznici koji već jesu u sustavu PDV-a, kada obavljaju transakcije s EU.

Zahtjev za dodjelom PDV identifikacijskog broja ispunjava se na istom obrascu kao i za predaju zahtjeva za upisivanje u registar obveznika PDV-a - **Obrascu P-PDV - Zahtjev za registriranje za potrebe poreza na dodanu vrijednost**. U obrascu su predviđena posebna poglavlja za dva postupka registracije, tako da se za potrebe upisivanja u registar obveznika ispunjava poglavlje 3., dok se za dobivanje PDV-ID broja ispunjava 4. poglavlje Obrasca P-PDV. Obzirom da sličan naziv postupka i danas stvara zabunu, u ovom članku pišemo isključivo o registriranju za potrebe PDV-a kojem je svrha upis u registar obveznika PDV-a. O registriranju za potrebe PDV-a u svrhu dobivanja PDV identifikacijskog broja pisali smo u članku *"Registriranje za potrebe PDV-a radi dobivanja PDV identifikacijskog broja"* objavljenom u RiPup-u br. 3/2014.

Učinak registracije za potrebe dobivanja PDV identifikacijskog broja ukratko pojašnjavamo u poglavlju koje slijedi, a u svim ostalim poglavljima bavimo se isključivo registriranjem za potrebe PDV-a radi upisivanje u registar poreznih obveznika koji se vodi u Poreznoj upravi RH.

Kako bi u ovom članku smanjili mogućnost zabune, **za postupak registriranja kojim se porezni obveznik upisuje u registar poreznih obveznika koristit ćemo termin "ulazak u sustav PDV-a"**.

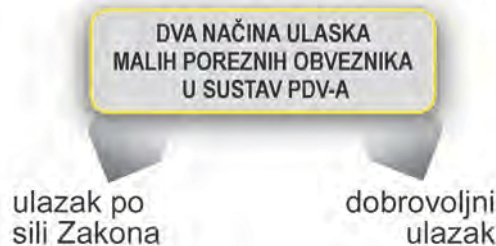

ističemo...

Ulazak u sustav PDV-a je termin koji se uobičajeno koristi za upisivanje u registra poreznih obveznika PDV-a.

2.4. Ulazak po "sili zakona" i "dobrovoljni" ulazak

Ulaskom u sustav PDV-a porezni obveznik upisuje se u registar obveznika PDV-a koji vodi Ministarstvo financija - Porezna uprava. Kada je ulazak u sustav PDV-a zakonska obveza, govorimo o **ulasku u sustav PDV-a po sili zakona**. Kada zakonske obveze nema, poreznom obvezniku ostaje mogućnost da se samostalno odluči o ulasku u sustav PDV-a za što predaje zahtjev za upis, te ima obvezu ostanka slijedeće tri godine. Za takvog poreznog obveznika kažemo da je **u sustav PDV-a ušao na vlastiti zahtjev**. Zbog jednostavnijeg izričaja u ovom članku, za porezne obveznike koji su u sustav PDV-a ušli na vlastiti zahtjev koristimo naziv **dobrovoljni porezni obveznici**.

Ulaskom, u sustav PDV-a (kao i izlaskom) mijenja se **porezni status poreznog obveznika** čime se mijenjaju i određena prava i obveze koja porezni obveznik ima vezano uz PDV. Stoga je za ispravno porezno postupanje od izrazite važnosti pravovremeno provjeriti da li postoji zakonska obveza promjene statusa, odnosno da li su zadovoljeni uvjeti da se porezni obveznik za to dobrovoljno odluči.

2.5. Prag za utvrđivanje poreznog statusa

Zakonom je propisano da u sustav PDV-a moraju ući porezni obveznici čije su isporuke u određenom razdoblju premašile iznos od **300.000,00 kuna** (bez PDV-a). Stoga **ovaj iznos možemo nazvati i pragom za utvrđivanje (ocjenu) poreznog statusa** koji uspoređujemo s vrijednošću obavljenih isporuka u prethodnoj ili tekućoj godini kako bi utvrdili da li postoji obveza ulaska u sustav PDV-a malih poreznih obveznika ili mogućnost izlaska iz sustava poreznih obveznika upisanih u registar obveznika PDV-a.

PRAG ZA OCJENU STATUSA
300.000 kuna

3. Utvrđivanje poreznog statusa

Obveza ulaska u sustav PDV-a, vezana je uz Zakonom propisana pravila. U ovom poglavlju pojašnjavamo koje kriterije treba zadovoljiti i kako provjeriti da li postoji obveza ulaska u sustav PDV-a ili je to ostala samo mogućnost.

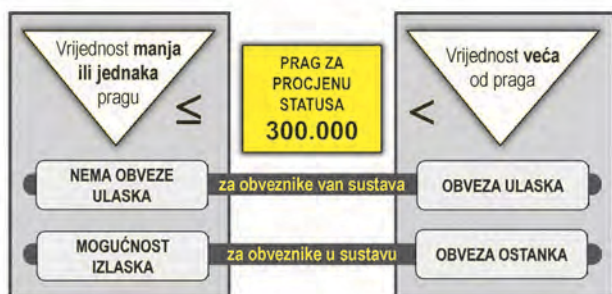
Za malog poreznog obveznika, od iznimne je važnosti, da **svaki mjesec utvrđuje da li je nastala obveza ulaska u sustav PDV-a**. Treba istaći da je do kraja 2018. godine porezni obveznik svoj status morao provjeravati jednom godišnje, obzirom da je ulazak po sili zakona mogao biti samo s prvim danom kalendarske godine. Izmjenama Zakona i Pravilnika koje su na snazi **od 1. siječnja 2019. uvedena je obveza ulaska u sustav i tijekom godine s prvim danom u mjesecu ako se utvrdi da su isporuke u prethodnoj ili tekućoj godini veće od 300.000 kuna**.

ističemo...

Od 1. siječnja 2019. godine porezni obveznik svoj status mora provjeravati svaki mjesec jer je od tog datuma propisana obveza ulaska u sustav početkom mjeseca nakon što je prijeđen prag isporuka od 300.000,00 kuna

Uspoređivanjem vrijednosti obavljenih oporezivih isporuka u referentnom razdoblju s propisanim pragom od **300.000,00** kuna utvrdit će se da li porezni obveznik mora početkom mjeseca koji slijedi iza referentnog razdoblja ući u sustav PDV-a ili ne. U grafičkom prikazu koji slijedi pojašnjavamo navedeno.

**Procjena statusa poreznog obveznika
usporedbom vrijednosti oporezivih isporuka sa pragom**

3.1. Koje se isporuke uspoređuju s pragom

Koje se to točno isporuke uključuju u iznos koji se uspoređuje sa pragom od 300.000,00 kuna propisano je člankom 90. stavkom 5. *Zakona*. Prema navedenoj odredbi, **vrijednost isporuka dobara i usluga radi usporedbe s pragom od 300.000,00 kuna obuhvaća:**

- vrijednost isporuka dobara ili usluga koje su oporezive,**
- vrijednost isporuka oslobođenih PDV-a iz slijedećih članaka *Zakona*:**
 - **članka 45.** - Oslobođenja pri izvozu,
 - **članka 46.** - Oslobođenja kod obavljanja usluga na pokretnoj imovini,
 - **članka 47.** - Oslobođenja u vezi s međunarodnim prijevozom,
 - **članka 48.** - Oslobođenja za određene isporuke koje su izjednačene s izvozom i
 - **članka 49.** - Oslobođenja za usluge posredovanja.
- vrijednost isporuka nekretnina i transakcija iz članka 40. stavka 1. točaka a) do g) *Zakona*, osim ako su te transakcije pomoćne.**

Transakcije iz članka 40. stavka 1. točaka a) do g) *Zakona*

a)	transakcije osiguranja i reosiguranja, uključujući s njima povezane usluge što ih obavljaju posrednici u osiguranju i reosiguranju i zastupnici u osiguranju,
b)	odobravanje kredita i zajmova, uključujući i posredovanje u tim poslovima te upravljanje kreditima ili zajmovima kada to čini osoba koja ih odobrava,
c)	ugovaranje kreditnih garancija i svi drugi poslovi po kreditnim garancijama ili kojemu drugom osiguranju novca te upravljanje kreditnim garancijama kada to čini osoba koja odobrava kredit,
d)	transakcije, uključujući posredovanje, u vezi sa štednim, tekućim i žiroračunima, plaćanjima, transferima, dugovima, čekovima i drugim prenosivim instrumentima, osim naplate duga,

Transakcije iz članka 40. stavka 1. točaka a) do g) *Zakona*

e)	transakcije, uključujući posredovanje, u vezi s valutama, novčanicama i kovanicama koje se koriste kao zakonsko sredstvo plaćanja, osim kolekcionarskih predmeta, odnosno kovanica od zlata, srebra ili drugog metala te novčanica koje se u pravilu ne koriste kao zakonsko sredstvo plaćanja ili kovanica od numizmatičkog interesa,
f)	transakcije, uključujući posredovanje, osim upravljanja i pohrane, u vezi s dionicama, udjelima u trgovačkim društvima ili udruženjima, obveznicama i drugim vrijednosnim papirima, uz iznimku dokumenata kojima se utvrđuje neko pravo nad dobrima te prava ili vrijednosnih papira kojima se utvrđuju određena prava na nekretninama,
g)	usluge upravljanja investicijskim fondovima,

ističemo...

Odredbom članka 90. stavka 6. *Zakona* propisano je da se pri obračunavanju vrijednosti isporuka dobara i usluga za potrebe usporedbe s pragom, **ne uzima u obzir isporuka materijalnih i nematerijalnih gospodarskih dobara poreznog obveznika.**

Dakle, ne ulaze sve oporezive isporuke koje je porezni obveznik obavio u protekloj ili tekućoj godini u vrijednost koja se uspoređuje s pragom. Dodatno, u vrijednost se uključuju i neke isporuke koje su oslobođene plaćanja PDV-a. Da nije uvijek jednostavno odrediti koja se isporuka uključuje u vrijednost za usporedbu s pragom zorno prikazuje primjer prodaje nekretnina.

Primjerice, nekretnina koja je bila u dugotrajnoj imovini i služila je za obavljanje oporezive djelatnosti ne ulazi u izračun, obzirom da se isporuke materijalnih i nematerijalnih gospodarskih dobara ne uzimaju u obzir čak i kada su oporezive PDV-om. Međutim, ako je nekretnina nabavljena radi daljnje prodaje, tada se primjenjuju slijedeća pravila:

- ako je nekretnina oporeziva s PDV-om ulazi u izračun,
- ako je izabrano oporezivanje PDV-om s prijenosom porezne obveze - ulazi u izračun,
- ako je nekretnina oslobođena oporezivanja PDV-om temeljem članka 40. stavka 1. točke j) ili k) *Zakona* - ne ulazi u izračun.

Tek kada utvrdimo koje isporuke ulaze u vrijednost isporuka koji se sukladno članku 90. stavku 5. *Zakona* uključuju u izračun, možemo izračunati vrijednost isporuka koju ćemo uspoređivati s pragom od 300.000,00 kuna.

ističemo...

Morali porezni obveznik s 1. danom u mjesecu ući u sustav PDV-a ili ne, ovisi o tome da li je **vrijednost isporuka obavljenih** od početka te godine do zadnjeg dana mjeseca koji prethodi mjesecu za koji se provjerava status bila **veća od 300.000,00 kuna ili nije.**

3.2. Utvrđivanje statusa - primjeri i specifičnosti

U ovom poglavlju pojašnjavamo primjenu Zakonskih pravila koje smo naveli u prethodnom poglavlju. Premda zadatak izračunavanja vrijednosti isporuka koju treba usporediti s pragom izgleda kao jednostavno zbrajanje oporezivih isporuka za koje je propisano da ulaze u izračun, da bi se postupak ispravno obavio potrebno je dobro poznavati i što se sve smatra oporezivim isporukama, a što ne. U nastavku dajemo tablični pregled transakcija za koje naznačujemo

da li ulaze u vrijednost koja se uspoređuje s pragom ili ne, te pojašnjavamo razloge

Treba li isporuku (poslovni događaj) uključiti u iznos koji se uspoređuje s pragom od 300.000 kuna?

Opis događaja		Obrazloženje
Isporuke u tuzemstvu - oporezive po stopama 5%, 13% i 25%	DA	oporezive isporuke
Tuzemni prijenos porezne obveze iz čl. 75. stavka 3. Zakona	DA	radi se o usluzi oporezivoj u tuzem. gdje se porezna obveza prenosi
Isporuke u drugu državu članicu EU - PDV se ne obračunava temeljem čl. 41. Zakona - prijenos porezne obveze	DA	oporeziva isporuka kod koje se plaćanje poreza prenosi na primatelja isporuke
Obavljene oporezive isporuke u 2019., račun izdan u 2020.	DA	isporuka je obavljena u 2019. - nebitno je da li će i kada biti ispostavljen račun
U 2019. izdan račun za isporuku iz 2018.	NE	ne radi se o isporuci iz 2019, nebitno je što je račun izdan u 2019.
Primljeni predujmovi i izdan račun za predujam u 2019.	NE	nije isporuka
Isporuke usluga iz čl. 39. Zakona	NE	ne uključuje se sukladno čl. 90. st 5. Zakona
Uvoz dobara za koji je plaćen PDV	NE	to nije obavljena već primljena isporuka za koju tuzemni porezni obveznik ima obvezu obračuna PDV-a
Primljena isporuka iz EU s prijenosom porezne obveze		
Primljena isporuka s tuzemnim prijenosom porezne obveze	NE	
Članarine udruga	NE	nije isporuka pod uvjetima iz čl. 24. Pravilnika
Primljene donacija ili poticaji	NE	nije isporuka jer nema protučinidbe

U nastavku kroz formu pitanja i odgovora pojašnjavamo još neke specifičnosti koje se mogu javiti kod utvrđivanja vrijednosti isporuka.

Kako utvrditi vrijednost isporuka u slučaju zajedničkog obavljanja djelatnosti obrta (supoduzetništva)?

Kod zajedničkog obavljanja djelatnosti obrta (supoduzetništva) prag od 300.000,00 kuna oporezivog prometa odnosi se na **ukupno ostvareni promet djelatnosti**. Dakle ne promatraju se oporezive isporuke po svakom od supoduzetnika.

Da li se kod poreznih obveznika koji porez obračunavaju i plaćaju prema naplaćenim naknadama uzimaju u obzir i nenaplaćene isporuke?

Na izračun vrijednosti isporuka **nema učinak činjenica da li isporuke obavlja porezni obveznik koji PDV plaća prema izdanim računima ili onaj koji porez plaća prema naplaćenim naknadama**. Naime, i porezni obveznici koji porez plaćaju prema naplaćenim naknadama u izračun unose vrijednosti isporuka koje su obavili tijekom 2019. godine, neovisno o tome da li su te isporuke naplaćene ili nisu. Dakle za **porezne obveznike koji PDV plaćaju prema naplaćenim naknadama vrijede ista pravila kao i za one koji PDV plaćaju prema izdanim računima**. - To znači da se u obračun uključuju isporuke koje su obavljene u 2019. godini neovisno o tome što do kraja godine nisu naplaćene. Isto tako u izračun se ne uzimaju ispo-

ruke iz 2018. i ranijih godina neovisno o tome što su naplaćene u 2019. Navedeno naglašavamo kroz praktične primjere.

Primjer 1.a - Provjera statusa poreznog obveznika koji PDV obračunava prema naplaćenim naknadama - primici 310.000 kn - nema obveze ulaska u sustav

Obrtnik ABC je mali porezni obveznik u 2019. godini i želi provjeriti da li ima obvezu upisati se u registar obveznika PDV-a s 1. siječnja 2020. Tijekom svih dvanaest mjeseci 2019. godine porezni obveznik **obavio je isporuka u vrijednosti od 200.000,00 kuna. Ukupni primici za 2019. godinu iznose 310.000,00 kuna**, od čega je:

- naplaćeno isporuka iz 2018. godine **60.000,00** kuna,
- primljeno predujmova u iznosu od **80.000,00** kuna,
- naplaćeno isporuka iz 2019. godine **170.000,00** kuna.

U ovom slučaju mali porezni obveznik je tijekom 2019. godine imao ukupnih primitaka u iznosu od 320.000,00 kuna, ali je u 2019. godini obavio isporuka u vrijednosti **200.000,00** kuna. Obzirom da iznos obavljenih isporuka **nije veći od 300.000,00** kuna obrtnik **nije dužan s početkom 2019. ući u sustav PDV-a**.

Primjer 1.b - Provjera statusa poreznog obveznika koji PDV obračunava prema naplaćenim naknadama - primici 95.000 kn - obveza ulaska u sustav

Društvo ALA d.o.o. mali je porezni obveznik i želi provjeriti da li sa 1. siječnjem 2020. ima obvezu upisa u registar obveznika PDV-a. Tijekom 2019. godine **obavio je isporuka u vrijednosti od 420.000,00 kuna. Ukupno primici za 2019. godinu iznose 95.000,00 kuna**.

U ovom slučaju mali porezni obveznik je u 2019. obavio isporuka u vrijednosti **420.000,00** kuna. Obzirom da je iznos obavljenih isporuka od 1. siječnja do 31. prosinca **veći od 300.000,00** kuna obrtnik **je dužan s 1. siječnja 2020. godine ući u sustav PDV-a** neovisno o tome što je tijekom 2019. godine naplatio svega **95.000,00** kuna.

U nastavku kroz primjere u tabelarnom prikazu pojašnjavamo koje se isporuke uključuju u iznos koji se uspoređuje s pragom od 300.000 kuna.

4. Postupak ulaska u sustav PDV-a

Svi mali porezni obveznici, trebaju provjeriti da li i dalje zadovoljavaju uvjete da ostanu izvan sustava PDV-a, ili imaju obvezu ulaska u sustav PDV. Od 2019. godine takva provjera obavlja se za svaki mjesec jer je obveza ulaska početkom mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem su zadovoljeni uvjeti. Postoje dva **načina kako mali porezni obveznici mogu ući u sustav**, odnosno, kako mogu prijeći s posebnog postupka oporezivanja za male porezne obveznike, na redovan postupak oporezivanja:

- **po sili zakona**, u slučaju kada prijeđu prag isporuka od 300.000,00 te
- **dobrovoljno**, u slučaju kada navedeni prag nije prijeđen, ali se mali porezni obveznik samostalno odluči ući u sustav PDV-a.

Telefon za konzultacije

01/ 48 36 046 / 01/ 49 21 739

(isključivo putem PIN-a)

Ponedjeljkom i četvrtkom od 11.00 do 15.30 h, utorkom, srijedom i petkom od 8.30 do 13.00 h.

U slučaju obveze **ulaska u sustav PDV-a** porezni obveznici imaju krajnji rok do kojega Poreznoj upravi moraju predati zahtjev za upisom u registar. Za **dobrovoljni ulazak u sustav PDV-a** nije propisan rok prijave, no bitno je znati da porezni obveznici koji dobrovoljno uđu u sustav imaju propisanu obvezu ostanka u sustavu slijedeće tri kalendarske godine neovisno o tome koliko će isporuka obaviti tijekom te tri godine. U odvojenim poglavljima koja slijede, pojašnjavamo o čemu mora voditi računa mali porezni obveznik u slučaju ulaska u sustav “po sili zakona”, odnosno koji je postupak i koje su posljedice dobrovoljnog ulaska u sustav.

4.1. Ulazak u sustav “po sili zakona”

Obveza prijave u registar obveznika PDV-a propisana je odredbom članka 77. stavka 1. *Zakona*,

“Svaka osoba mora Poreznoj upravi prijaviti početak svoje djelatnosti kao poreznog obveznika, odnosno mora se prijaviti u registar obveznika PDV-a ako je vrijednost njezinih isporuka u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini prešla iznos iz članka 90. stavka 1. ovoga Zakona.”

Podebljanim slovima istaknut je dio koji je na snazi od 1. siječnja 2019. godine. Navedenom izmjenom uvedena je obveza ulaska u sustav PDV-a po sili zakona i tijekom godine u slučaju kada je prijeđen prag od 300.000,00 kuna. Ova zakonska odredba pojašnjena je člankom 186. stavkom 1. *Pravilnika* na slijedeći način:

“Porezni obveznik iz članka 6. stavka 1. Zakona koji ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu i u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini je obavio isporuke dobara i usluga iznad propisanog iznosa iz članka 90. stavka 1. Zakona, upisuje se u registar obveznika PDV-a od 1. siječnja tekuće godine, odnosno od 1. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je obavio isporuke dobara i usluga iznad propisanog iznosa iz članka 90. stavka 1. Zakona.”

Porezni obveznik koji utvrdi obvezu upisivanja u registar obveznika PDV-a ima obvezu podnijeti Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a. Ova obveza prepisana je odredbom članka 186. stavka 3. *Pravilnika* koji citiramo u cijelosti:

*“O činjenici da je u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini obavio isporuke iz članka 90. stavka 5. Zakona u iznosu većem od 300.000,00 kuna i time postao obavezan upisati se u registar obveznika PDV-a, porezni obveznik iz stavka 1. ovoga članka obavještava nadležnu ispostavu Porezne uprave prema svome sjedištu odnosno prebivalištu ili uobičajenom boravištu **podnošenjem Zahtjeva za registriranje za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a najkasnije do 15. siječnja tekuće godine odnosno do 15-og dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je obavio isporuke iz članka 90. stavka 5. Zakona u iznosu većem od 300.000,00 kuna.**”*

Iz navedenih odredbi vidljivo je da pravila nalažu da porezni obveznik status provjerava za svaki mjesec, te u slučaju obveze ulaska u sustav ima obvezu predati Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a do propisanog roka. Pri tome se uzimaju u obzir isporuke iz protekle ili tekuće godine. Da bi razjasnili kako se primjenjuju navedene odredbe, pravila prikazujemo tabelarno za cijelu 2020. godinu.

Pregled obveza i rokova za ulazak u sustav PDV-a po sili zakona u 2020.

Mjesec 2020. za koji se provjerava status	Obuhvat isporuka za usporedbu s pragom (od - do)	Ulazak u sustav s datumom	Obveza predaje Zahtjeva* najkasnije do
SIJEČANJ	I. - XII. 2019.	1. siječnja 2020.	15. siječnja 2020.
VELJAČA	I. mj. 2020.	1. veljače 2020.	15. veljače 2020.
OŽUJAK	I. - II. mj. 2020.	1. ožujaka 2020.	15. ožujaka 2020.
TRAVANJ	I. - III. mj. 2020.	1. travnja 2020.	15. travnja 2020.
SVIBANJ	I. - IV. mj. 2020.	1. svibnja 2020.	15. svibnja 2020.
LIPANJ	I. - V. mj. 2020.	1. lipnja 2020.	15. lipnja 2020.
SRPANJ	I. - VI. mj. 2020.	1. srpnja 2020.	15. srpnja 2020.
KOLOVOZ	I. - VII. mj. 2020.	1. kolovoza 2020.	15. kolovoza 2020.
RUJAN	I. - VIII. mj. 2020.	1. rujna 2020.	15. rujna 2020.
LISTOPAD	I. - IX. mj. 2020.	1. listopada 2020.	15. listopada 2020.
STUDENI	I. - X. mj. 2020.	1. studenog 2020.	15. studenog 2020.
PROSINAC	I. - XI. mj. 2020.	1. prosinca 2020.	15. prosinca 2020.

* Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a podnosi se na obrascu P-PDV čije smo ispunjavanje pojasnili u točki 4.3. ovog članka

Iz gornjeg tabelarnog pregleda vidljivo je da se za ulazak u 1. mjesec 2020. promatraju oporezive isporuke obavljene tijekom cijele prethodne godine (I.-XII. 2019.). U ostalim mjesecima obuhvat isporuka je od 1. siječnja do zadnjeg dana mjeseca koji prethodi mjesecu za koji provjeravamo status.

4.2. “Dobrovoljni” ulazak u sustav

Mali porezni obveznici koji nisu prešli propisani prag, ako žele mogu i dalje ostati izvan sustava PDV-a, ali se mogu i odlučiti za ulazak u sustav PDV-a. Takav ulazak, koji nije uvjetovan propisima nazivamo “dobrovoljnim” ulaskom u sustav PDV-a

Postupanje pri dobrovoljnom ulazu propisano je člankom 90. stavkom 3. *Zakona* i člankom 186. stavkom 2. *Pravilnika*. Prema navedenim odredbama **mali porezni obveznik može od Porezne uprave zatražiti da se na njega ne primjenjuju odredbe članka 90. stavka 2. Zakona što ga obvezuje slijedeće 3 kalendarske godine na redovni postupak oporezivanja**. Da bi to postigao, porezni obveznik nadležnoj ispostavi Porezne uprave **podnosi zahtjev**

za registriranje za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a na Obrascu P-PDV.

Porezni obveznik dužan je obračunavati PDV od dana navedenog u zahtjevu koji ne može biti prije dana podnošenja zahtjeva. **Smatraće se da je zahtjev usvojen ako** Porezna uprava u roku od 8 dana od dana primitka zahtjeva **ne donese rješenje o odbijanju zahtjeva** te ga Porezna uprava **upisuje u registar obveznika PDV-a od dana navedenog u zahtjevu.**

Dakle, dobrovoljni ulazak u sustav PDV-a, u odnosu na onaj "po sili zakona", nije vezan za neki datum, ali nameće obvezu ostanka u sustavu naredne 3 kalendarske godine. Stoga, porezni obveznik, prije nego što se odluči na dobrovoljni ulazak, treba **procijeniti isplativost takve odluke, obzirom da naredne 3 kalendarske godine ne može izaći iz sustava**, bez obzira koliko oporezivih isporuka obavi u tom razdoblju.

Da bi porezni obveznik mogao donijeti odluku o ulasku u sustav PDV-a potrebno je izračunati kakav će financijski učinak imati ulazak, odnosno izlazak iz sustava PDV-a. Načelno, dobrovoljni ulazak u sustav PDV-a najpovoljniji je onim poreznim obveznicima koji obavljaju:

- oporezive izvozne isporuke, i/ili
- oporezive isporuke s prijenosom porezne obveze, i/ili
- isporuke oporezive sniženom stopom PDV-a od 13% ili 5% i/ili
- druge oslobođene isporuke (osim tuzemnih bez prava na odbitak pretporeza iz članka 39. i 40. *Zakona.*),

a da istovremeno dobra i usluge za potrebe tih isporuka uglavnom nabavljaju od dobavljača na čijim računima je iskazan PDV od 25%. U takvim uvjetima porezni obveznik može imati u Obrazcima PDV iskazane više iznose pretporeza od iznosa porezne obveze, pa će uglavnom umjesto obveze plaćanja PDV-a, mjesečno ostvarivati pravo na povrat pretporeza.

Porezna uprava u roku od 8 dana od dana primitka prijave može donijeti **rješenje o odbijanju zahtjeva** za upis u registar obveznika PDV-a u osobito u slučajevima kada porezni obveznik nije dostupan nadležnoj ispostavi Porezne uprave ili se ne nalazi na adresi koja je navedena u zahtjevu. U kojim još slučajevima može doći do odbijanja zahtjeva Porezna uprava se nije izjasnila.

4.3. Predaja zahtjeva za ulazak u sustav

Postupak prijavljivanja u registar obveznika PDV-a detaljnije je propisan odredbama *Pravilnika*.

Prema članku 154. stavku. 14. *Pravilnika*, zahtjev za upis u registar obveznika PDV-a podnosi se putem **Zahtjeva za registriranje za potrebe poreza na dodanu vrijednost (Obrazac P-PDV)** koji je sastavni dio *Pravilnika*.

Podsjećamo da se ovim obrascem obavlja registracija za potrebe PDV-a da dvije potpuno različite namjene o kojima smo pisali u poglavlju 2.3. ovog članka.

- 1) **namjena:** registriranje za potrebe PDV-a **radi upisivanja u registar poreznih obveznika**
- 2) **namjena:** registriranje za potrebe PDV-a **radi dobivanja PDV identifikacijskog broja**

Treba naglasiti da je Obrazac P-PDV koncipiran tako da se obje vrste registriranja mogu provesti odvojeno ili odjednom. **Stoga je potreban dodatan oprez u slučaju kada porezni obveznik ima namjeru ući u sustav PDV-a, ali ne želi istovremeno i zatražiti da mu se dodijeli PDV-ID broj.**

U nastavku dajemo primjer kako izgleda ispunjeni obrazac poreznog obveznika koji ima obvezu ulaska u sustav PDV-a, ali ne želi dodjeljivanje PDV-ID broja. U pojašnjenjima ispod obrasca dajemo napomene o načinu popunjavanja Obrasca P-PDV u slučaju kada porezni obveznik isti obrazac želi upotrijebiti za obje gore navedene namjene.

RAČUNOVODSTVO[®]
i POREZI u praksi

www.racunovodstvo-porezi.hr

**pratite
nas NA
DRUŠTVENIM
MREŽAMA**

RacunovodstvoIPoreziUPraksi

@RIPUP1

LinkedIn

RIPUP CRIF

**Poslovna ideja
dolazi uz
prave savjete!**

Primjer ispunjenog Obrasca P-PDV poreznog obveznika s obvezom ulaska u sustav PDV-a s 1. siječnja 2020, a koji ne želi istovremeno zatražiti dodjeljivanje PDV-ID broja:

MINISTARSTVO FINACIJA - POREZNA UPRAVA	Obrazac P-PDV
PODRUČNI URED <u>Zagreb</u>	
ISPOSTAVA <u>Maksimira</u>	
ZAHTJEV ZA REGISTRIRANJE ZA POTREBE POREZA NA DODANU VRIJEDNOST	
1. OPĆI PODACI O PODNOSITELJU ZAHTJEVA	
NAZIVIME I PREZIME <u>TDE d.o.o.</u>	
OIB <u>1234567890123</u>	POREZNI BROJ U DRŽAVI SJEDIŠTA _____
ADRESA <u>Aleja A. Augustinčića 9</u>	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ U DRŽAVI SJEDIŠTA _____
<u>10.000 Zagreb</u>	
DRŽAVA SJEDIŠTA <u>Hrvatska</u>	
DATUM POČETKA OBAVLJANJA DJELATNOST/PREDVIĐENO RAZDOBLJE OBAVLJANJA ISPORUKA U RH <u>1. siječanj 2014.</u>	
TELEFON/FAX PODNOSITELJA ZAHTJEVA	<u>Tel: 01 2330-2511 Fax: 01 2330-2512</u>
2. PODACI O POREZKOM ZASTUPNIKU ☐	
NAZIVIME I PREZIME _____	
OIB _____	
ADRESA _____	
3. UPIS U REGISTAR OBVEZNIKA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST ☒	
VRIJEDNOST OPOREZIVIH ISPORUKA U PRETHODNOJ GODINI <u>340.000,00 (2019. god.)</u>	
VRIJEDNOST OPOREZIVIH ISPORUKA U TEKUĆOJ GODINI <u>0,00 (2020. god.)</u>	
DATUM UPISA U REGISTAR OBVEZNIKA PDV-a <u>1. siječanj 2020.</u>	
POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA ☐	
4. DODJELA PDV IDENTIFIKACIJSKOG BROJA TUZEMNOM POREZKOM OBVEZNIKU ☐	
Tuzemni porezni obveznik traži PDV identifikacijski broj iz razloga:	
1. obavlja transakcije unutar EU (2) ☐	3. odustao od praga stjecanja (4) ☐
2. prijedjen prag stjecanja (3) ☐	4. obavlja ili prima usluge unutar EU (8) ☐
5. DODJELA PDV IDENTIFIKACIJSKOG BROJA STRANOM POREZKOM OBVEZNIKU ☐	
Strani porezni obveznik traži PDV identifikacijski broj iz razloga:	
1. prijedjen prag isporuke (5) ☐	3. obavlja isporuke u RH (7) ☐
2. odustao od praga isporuke (6) ☐	4. povremeni međunarodni cestovni prijevoz putnika u RH (9) ☐
BROJČANA ILI OPISNA OZNAKA - (ŠIFRA) DJELATNOSTI PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI	
<u>69.20 - Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje</u>	
OBLIK VLASNIŠTVA	
TRGOVAC POJEDINAC ☐	TRGOVAČKO DRUŠTVO ☒
OSTALO _____	
Potpis podnositelja zahtjeva _____	
Datum primitka zahtjeva <u>11. siječanj 2020.</u>	Potpis djelatnika _____
Napomena:	
Ako se PDV identifikacijski broj traži zbog odustajanja od praga stjecanja, ili odustajanja od praga isporuke tada je porezni obveznik obavezan takav način oporezivanja primjenjivati 2 kalendarske godine. Strani porezni obveznik kojem se dodijeli PDV identifikacijski broj, dodjelom toga broja ujedno se upisuje i u registar obveznika PDV-a.	

Odredbom članka 155. *Pravilnika*, pojašnjen je način ispunjavanja ovog obrasca. U nastavku prenosimo odredbe navedenog članka, koje nadopunjujemo još nekim korisnim informacijama.

Pravila ispunjavanja Obrasca P-PDV iz članka 155. Pravilnika i druge korisne informacije za poreznog obveznika koji ulazi po "sili zakona"

R. br.	Pojašnjenje ispunjavanja rednog broja
1.	U redni broj 1. upisuju se opći podaci o podnosiocu zahtjeva: naziv, odnosno ime i prezime podnosioca zahtjeva, osobni identifikacijski broj, porezni broj ili PDV identifikacijski broj u državi sjedišta, adresa, država i adresa sjedišta, datum početka obavljanja djelatnosti ili predviđeno razdoblje obavljanja isporuka u Republici Hrvatskoj, te broj telefona ili faksa podnosioca zahtjeva (<i>Pravilnik</i>).
2.	U redni broj 2. unose se podaci o poreznom zastupniku kao što su naziv odnosno ime i prezime, osobni identifikacijski broj i adresa (<i>Pravilnik</i>).
3.	U redni broj 3. unose se podaci o upisu u registar obveznika PDV-a. Unosi se podatak o isporukama dobara i usluga u prethodnoj godini, podatak o isporukama dobara i usluga u tekućoj godini, datum upisa u registar obveznika PDV-a te oznaka da li obveznik primjenjuje postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama (<i>Pravilnik</i>).
4.	U redni broj 4. unose se podaci potrebni za dodjelu PDV identifikacijskog broja tuzemnom poreznom obvezniku. Podnositelj zahtjeva označava razlog radi kojeg traži dodjelu PDV identifikacijskog broja (obavlja transakcije unutar EU, prijeđen prag stjecanja, odustao od praga stjecanja, obavlja ili prima usluge unutar EU) (<i>Pravilnik</i>). Mali porezni obveznik koji ulazi u sustav PDV-a i mora ili želi uzeti PDV identifikacijski broj stavlja oznaku u polje kod jedne od slijedećih opcija: <ul style="list-style-type: none"> ■ 2. prijeđen prag stjecanja (3) ■ 3. odustao od praga stjecanja (4) - dobrovoljna opcija ■ 4. obavlja ili prima usluge unutar EU (8) Opcija "1. obavlja transakcije unutar EU (2)" namijenjena je poreznim obveznicima koji su već upisani u sustav PDV-a u trenutku kada predaju obrazac za potrebe dobivanja PDV-ID broja
5.	U redni broj 5. unose se podaci potrebni za dodjelu PDV identifikacijskog broja stranom poreznom obvezniku. Podnositelj zahtjeva označava razlog radi kojeg traži dodjelu PDV identifikacijskog broja (prijeden prag isporuke, odustao od praga isporuke, obavlja isporuke u Republici Hrvatskoj, obavlja isključivo povremeni međunarodni cestovni prijevoz putnika u RH). Porezni obveznik unosi brojčanu ili opisnu oznaku, odnosno šifru djelatnosti prema nacionalnoj klasifikaciji te podatke o tome da li je registriran kao trgovac pojedinac ili trgovačko društvo ili ima neki drugi oblik vlasništva (<i>Pravilnik</i>).

Redne brojeve 1. i 3. Obrasca P-PDV (označeno žutim poljem) obvezno ispunjava porezni obveznik koji mora ili želi ući u sustav PDV-a. Redni broj 3. popunjava porezni obveznik koji ima poreznog zastupnika. Redni broj 4. popunjava se samo porezni obveznik koji želi ili mora zatražiti dodjeljivanje PDV identifikacijskog broja. Redni broj 5. odnosi se na strane porezne obveznike koji traže dodjeljivanje PDV identifikacijskog broja.

5. Mogućnosti i posebnosti

Prilikom ulaska u sustav PDV-a porezni obveznik ima određene izbore u pogledu načina plaćanja poreza. Mogućnosti se odnose na izbor oporezivanja u tromjesečnim razdobljima i mogućnost plaćanja PDV-a prema naplaćenim naknadama. U pogledu posebnosti ističemo da novoosnovani poduzetnici imaju na raspolaganju specifičan način dobrovoljnog ulaska u sustav PDV-a koji se provodi bez obveze predaje Obrasca P-PDV. Osobito važnim smatramo i mogućnost koja je dana poreznom obvezniku u pogledu korištenja pretporeza za određene primljene isporuke dobara (dugotrajne imovine i zaliha), a koje se mogu ostvariti postupkom ispravka pretporeza.

5.1. Korištenje pretporeza za isporuke primljene prije ulaska u sustav PDV-a

Ulazak u sustav PDV-a malog poreznog obveznika smatra se promjenom uvjeta mjerodavnih za odbitak pretporeza. Navedeno je propisano člankom 140. stavkom 6. Pravilnika:

"Promjenom uvjeta mjerodavnih za odbitak pretporeza smatra se i prelazak sa oporezivanja prema članku 90. Zakona na redovni postupak oporezivanja."

Navedena odredba upućuje da se ispravak pretporeza obavlja i u slučaju kada porezni obveznik ulazi u sustav PDV-a. U ovom slučaju to znači da će se postupkom ispravka naknadno iskoristiti dio pretporeza koji porezni obveznik nije mogao koristiti za primljene isporuke dobara u prethodnom ili prethodnim razdobljima jer tada nije bio u sustavu PDV-a.

Ispravak pretporeza obuhvaća:

- **gospodarska dobara**² (pravo propisano člankom 64. Zakona) i
- **zalihe dobara** (pravo propisano člankom 65.a Zakona)

Ispravak pretporeza odnosno pravo priznavanja pretporeza odnosi se na razdoblje od 10 godina za nekretnine, te 5 godina za zalihe dobara i ostala gospodarska dobra. Postupak ispravka pretporeza pojašnjavamo kroz primjer

Primjer 2. - Ispravak pretporeza zbog ulaska malog poreznog obveznika u sustav PDV-a

Mali porezni obveznik posluje od 2017. godine. S mjesecom prosincem 2019. godine porezni obveznik prešao je s oporezivim isporukama prag od 300.000,00 kuna te je s 1. siječnjem 2020. obvezan ući u sustav PDV-a.

U prosincu 2018. porezni obveznik nabavio je stroj. Na računu dobavljača za stroj iskazani su slijedeći iznosi: osnovica **100.000,00 kn**, PDV **25.000,00**, ukupan iznos računa **125.000,00 kn**.

Obzirom da se radi o gospodarskom dobru (prema terminologiji Zakona) čije je razdoblje za ispravak pretporeza 5 godina, porezni obveznik utvrđuje koliko petina pretporeza može ispraviti u Obrascu PDV i koristiti kao pretporez dok je u sustavu PDV-a. U ovom slučaju porezni obveznik ne može koristiti 2/5 pretporeza iskazanog na računu dobavljača za stroj koje se odnose na 2018. i 2019. godinu kada porezni obveznik nije bio u sustavu PDV-a. To znači da porezni obveznik **ima mogućnost iskoristiti 15.000,00 PDV-a (3/5)** od ukupno iskazanog iznosa pretporeza na računu dobavljača.

Ako će porezni obveznik stroj koristiti za potrebe obavljanja svojih oporezivih isporuka tijekom 2020. godine, u **redni broj III.15 Obrasca PDV za prosinac 2020. unijet će 1/5 pretporeza** iskazanog na računu dobavljača **što iznosi 5.000,00 kuna**. Iznos se u polje unosi bez predznaka i tako povećava ukupno pravo na pretporez u prosincu 2020.

Ukoliko porezni obveznik nastavi koristiti stroj za iste namjene i tijekom 2021. i 2022. godine, te u tim godinama ostane u sustavu PDV-a, u obrascima PDV za prosinac tih godina porezni obveznik iskazat će također 5.000,00 kuna u rednom broju III.15 obrasca, što znači da će **s Obrascem PDV za prosinac 2022. godine ukupno iskoristiti 3/5 pretporeza iskazanog na računu dobavljača za stroj što ukupno iznosi 15.000,00 kuna**.

² Gospodarskim dobrima ... smatraju se dobra i usluge koja prema računovodstvenim propisima spadaju u dugotrajnu imovinu poreznog obveznika.

Detaljno o ispravku pretporeza zbog ulaska u sustav PDV-a pisat ćemo u zasebnom članku. Na ovom mjestu dat ćemo nekoliko bitnih napomena o kojima treba voditi računa prilikom ispravka pretporeza:

- 1) Da bi se pretporez mogao koristiti račun na kojemu je iskazan PDV mora imati sve propisane elemente iz članka 79. Zakona te drugih odredbi Zakona i Pravilnika, te moraju biti zadovoljeni i svi drugi uvjeti za odbitak pretporeza.
- 2) Ispravak može obaviti i za gospodarsko dobro i zalihi koje je porezni obveznik stekao iz EU, a koje je porezni obveznik s PDV-ID brojem iz EU isporučio malom poreznom obvezniku iz RH s PDV-ID brojem i za to izdao račun s prijenosom porezne obveze.
- 3) Ispravak zaliha obavlja se za zalihe koje su na stanju na prvi dan ulaska u sustav, a za koje je primljen račun od poreznog obveznika s iskazanim PDV-om ili prijenosom porezne obveze, ali se ispravak obavlja u zadnjem obrascu godine u kojoj je porezni obveznik ušao u sustav PDV-a.
- 4) Prva petina (ili desetina kada se radi o nekretninama) ispravka pretporeza obavlja se u zadnjem Obrascu PDV-a godine u kojoj je porezni obveznik ušao u sustav PDV-a. Dakle, porezni obveznik koji u sustav uđe tijekom 2020. godine prvi ispravak pretporeza obaviti će u Obrascu PDV 12/2020.
- 5) Ispravak pretporeza knjiži se kao potraživanje za pretporez i prihod. Za iznose ispravka ne korigiraju se konta zaliha i dugotrajne imovine što je sukladno odredbama HSFI-a i MSFI-a.

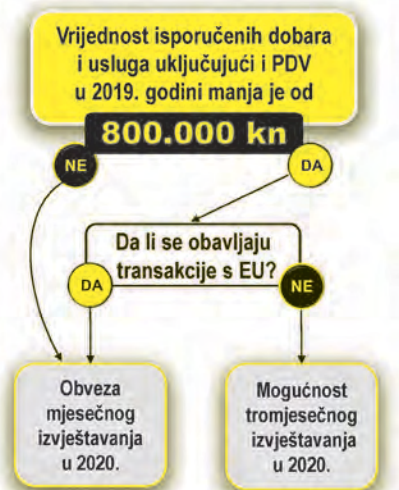
5.2. Izbor tromjesečnog razdoblja oporezivanja

Obzirom na rokove obveze obračuna PDV-a i plaćanja PDV-a, **porezni obveznici upisani u registar PDV-a mogu biti:**

- mjesečni obveznici PDV-a ili
- tromjesečni obveznici PDV-a.

Navedeno proizlazi iz odredbi članka 84. stavaka 1. i 2. *Zakona* kojima je propisano da je **razdoblje oporezivanja od prvog do posljednjeg dana u mjesecu. Iznimno** porezni obveznik čija je vrijednost isporučenih dobara i usluga uključujući i PDV u prethodnoj kalendarskoj godini **manja od 800.000,00 kuna, razdoblja oporezivanja su od prvog do posljednjeg dana u tromjesečju.**

Dakle, porezni obveznik koji u 2019. ostvari **800.000,00** kuna oporezivih isporuka ili više, PDV će tijekom 2020. godine **obračunavati i plaćati u mjesečnim obračunskim razdobljima**, dok porezni obveznik koji ostvari manje oporezivih isporuka od gore navedenog praga, PDV može **obračunavati i plaćati** tromjesečno, ali pod uvjetom iz članka 84. stavka 3. *Zakona* - **samo ako ne obavljaju transakcije s Europskom unijom.**

ističemo...

Tromjesečni porezni obveznici **ne mogu biti** oni porezni obveznici **koji obavljaju transakcije unutar Europske unije.**

U slučaju kada tromjesečni porezni obveznik ostvari transakciju unutar Europske unije, **prelazi u mjesečne porezne obveznike u onom razdoblju oporezivanja u kojem je takva transakcija i ostvarena.**

Porezni obveznik koji ima uvjete za primjenom tromjesečnog obračuna PDV-a **svojevoljno može izabrati obračun i plaćanje PDV-a** obavljati u mjesečnim razdobljima.

Na navedeno se mogu odlučiti i porezni obveznici koji u prethodnoj godini **nisu niti bili u sustavu PDV-a**, pa začuđuje činjenica da na Obrascu P-PDV nije predviđeno polje kojim bi se porezni obveznik o tome izjasnio. Iz tog razloga **predlažemo da se Obrascu P-PDV priloži izjava u kojoj će se porezni obveznik izjasniti da li će PDV obračunavati i plaćati mjesečno ili tromjesečno.**

Istu izjavu poreznoj upravi (bez obrasca P-PDV **dostavit će i porezni obveznik koji je već u sustavu PDV-a**, u slučaju kada ima mogućnost i želi promijeniti način oporezivanja sa mjesečnog na tromjesečni ili obrnuto. U slučaju promjene oporezivanja sa mjesečnih na tromjesečna razdoblja, Porezna uprava može od poreznog obveznika zahtijevati na uvid i dodatnu dokumentaciju iz koje se može sagledati da li su uvjeti za tromjesečno oporezivanja zadovoljeni. Logična je pretpostavka da porezni obveznici koji imaju PDV-ID broj neće moći prijeći na tromjesečne obveznike čak i ako tijekom 2019. godine nisu imali transakcija s EU.

ističemo...

U slučaju kada porezni obveznik ima PDV-ID broj, preporučamo da se prije ili zajedno sa zahtjevom za prelazak na tromjesečni obračun PDV-a, Poreznoj upravi dostavi i zahtjev za ukidanjem PDV-ID broja s napomenom da se u 2019. godini ne planiraju transakcije s EU.

5.3. Izbor postupka plaćanja PDV-a prema naplaćenim naknadama

Izmjenama Zakona koje su stupile na snagu 1. siječnja 2016. godina, dana je mogućnost svim poreznim obveznicima da po zadovoljenju određenih uvjeta, PDV obračunavaju i plaćaju prema naplaćenim naknadama sukladno postupku propisanom člancima 125.i do 125.k *Zakona*. Porezni obveznici koji su stekli uvjete za obračun prema naplaćenim naknadama, mogu se izjasniti da li će PDV obračunavati i plaćati po naplaćenim naknadama označavanjem posebnog polja Obrasca P-PDV.

Mogućnost izbora plaćanja PDV-a po naplaćenim naknadama imaju i porezni obveznici koji već jesu u sustavu PDV-a po zadovoljenju propisanih uvjeta. Smatramo da u tom slučaju ne treba predavati Obrazac P-PDV, već se porezni obveznici o tome mogu izjasniti predajom zahtjeva koji nema propisanu formu.

5.4. Izbor postupka plaćanja PDV-a prema naplaćenim naknadama

Prema odredbi članka 77. stavka 1. *Zakona* svaka osoba mora Poreznoj upravi prijaviti početak svoje djelatnosti kao poreznog obveznika. Odredbama članka 7. stavaka 1. i 2. *Pravilnika* propisano je da pravna ili fizička osoba **postaje porezni obveznik s prvim izva-**

